تراجیدیای چهپ و گهردهلولی گۆران!

نەوزاد وەلى

لهم دواییانه دا چهند لیّکترازانیّك له ناو حیزبه کان و جیابوونه وه دروستبوونی ریّکخراوی نویّ ، سه رنجی زوّربه ی روّشنبیران و لیّکوّله رانی سیاسی ولاّته که مانی راکیّشاوه.

ئهم لیکترازان و جیابوونهوه و ریکخراوی نوی دروستکردنانه له باشوری ولاتدا ، له کاتیکدا رووئهدهن که گهلهکهمان به قوناغیکی هیجگار ههستیار و چارهنوسییدا تینههریت و گهلهکهمان زیادتر پیویستی به یهکدهنگیی و یهکریزیی ههیه ، نهك لیکترازان! بهلام وهك کورد ئهلیت: که کاسه پر بوو لیی ئهرژیت.

تراجيديا

ئهگهر به خیراییهك چاوبخشینین به خشتهی رووداوهكانی ده سالی رابوردووی باشوری ولاتدا ، ئهوا ئهبینین كه:

- حیزبی شیوعی عیّراق ـ لقی کوردستان (حیزبی شیوعی کوردستان ـ عیّراق) ، له دوای راپهرینه وه رنجیرهیه ك لیّکترازانی به خوّیه وه بینیوه و سهدان کادیّر و ئهندامی لیّی دورکه و تنهوه و ههندیّکیان ریّکخراوی ههمه جوّره شیان دروستکردووه.
- هەندێك لـەوانەى كە لـه حشكع (حيزبى شيوعى كوردستان ـ عێراق) جيابوونەوە و ڕێكخراوى خۆيان دروستكرد، ئەوانىش ھەر ساڵەى ئەبن بە چەند بەشێكەوە و ھەر چەند كەسێك خۆيان و كۆمەڵێك دۆست و برادەر و خزم و كەسوكاريان، ڕێكخراوێكى نوێ دروستئەكەن، وەك كۆمەڵى (ئەبوحىكمەت) و ئەو ھەموو جيابوونەوانەى ناويان كە تا ئێستاش ھەر بەردەوامە!.
- لیکترازانه کهی نهم دواییهی (کوّرِی تیکوّشان) ، نهو کوّمه له کادیّره بهتوانایهی ناو حشکع که دروشمی سهره کییان له سهرهتادا بریتی بوو له چاکسازیی و پاکسازیی له ریزه کانی حشکع دا ، به لاّم گویّنه دانی حشکع به رهخنهی کادیّران و بیرورای کهمینه و جهماوه ره کهی خوّی ، وه ک ههر جاریّکی تر! بووه هوّی نهوه ی که نهو کوّمه له فراوانه له کادیّرانی حشکع بکهونه خوّ و ریّک خراویّکی نوی دروستبکه ن.
- لیکترازانه کانی ناو نهو چهند که سهی که ههر دوو سی که س و ناویکی کوهونیستیی ، کریکاریی ، کارگهریی ، حیکمه تیی ، تهقوایی و شتی تر له خویان نهنین و بهم دواییانه ش ههندیکیان و شهی (چهپ)یان بو ناوه کانیان زیادکرد ، تا راده یه ک بووه ته مایه ی گالته جاریی و پیکهنینی جهماوه ره که و زیادتر وه ک (سیرکوس) دیته بهر چاو.
- لیّکترازانهکهی ئهم دواییهی (رِهوتی نیشتمانیی کوردستان) له زهحمهتکیّشان و جیابوونهوهی ئهو کوّمه له کادیّره کوّن و بهتوانایانه ، جیّی سهرنجه!.
- گۆرانكارىيەكانى ئەم دواييەى ناو يەكيەتى نيشتمانيى ، زيادتر سەرنجى رۆشنبيران و لێكۆڵەرانى سياسى راكێشاوە.

لهوانهیه ههندیک کهس بلّین کهی ینک چهپه! راسته .. بهلاّم بمانهویّت و نهمانهویّت کهسانیّکی چهپ زوّرن لهوانهیه ههندیّک کهسیان تا ئیّستاش ههر خوّیان به (کوّمهلّه) ئهزانن. له لایه کی تریشهوه ینک خوّی به سوّشیالدیموکرات ئهژمیّریّت! بوّیه که باسی چهپ ئه کهین ، ئهگهر به کهمییش بیّت ، ئهبیّت ههر ئاماژهی بوّ بکهین.

ههروهها لهوانهیه ههر بهو شیّوهیهش کهسانیّك بلّین نهی سوّشیالیست و دیموکراتییهکهی حهمهی حاجی مهحمو! بهلّی .. نهوانیش خوّیان به چهپ نهزانن ، بهلاّم نایا ههر کهسیّك خوّی به چهپ بزانیّت ، ههر وا به ناسانیی نه خریّته خانهی چهپهوه؟ نهگهر (خاوهنی) حیزبیّکی بهناو چهپ و سوّشیالیست و دیموکرات! زهویوزاری کارخانهی جگهره زهوتبکات و چهند ژنیّکی ههبیّت و دنیایه و زهویوزاری شارهزوری داگیرکردبیّت! نایا نهکریّت نهو جوّره حیزبانه بخریّنه خانهی چهپهوه؟

ئهگهر چی لهناو پارتیدا گۆرانکاریی زور روویداوه و کارگیری مهکتهبی سیاسیهکهیان و چهندان کادیری تریان ، له ناکاو لابران ، یان خوّیان لاچوون و (ون) بوون و له دنیای سیاسهتیشدا ناویان نهما! بهلام پارتی لهم روّژگارهی ئهمروّدا و بهو ستروکتورهی و به سهرکردایهتی پشتاوپشت ، بنهماله ، رهچهلهك و بیروبوّچوونهکانیهوه ، ناخریّته خانهی چههوه و داخراوییهکهشی وای کردووه که ئهگهر گورانکارییهکان زوّر گهوره نهبن ، ئهوا به ئاسانیی دهرناکهون!.

ھۆشياريى

ئەوانەى كە باوەرپان بە زانستە سياسى و كۆمەلأيەتىيەكان ھەبيّت ، ئەبيّت ئەو راستىيەش بزانن كە لەم دوو دەيەيەى دوايىدا كۆمەلگاى كوردستان بەگشتىى و لە باشورى ولاتىشدا بەتايبەتىى ، گۆرانكارىى زۆريان بەخۆوە دىيوە.

پیشکهوتنی تیکنولوّجیا ، زانسته ههمهجوّرهکان ، گلوّله (گلوّبالیزم) ، خیّرایی و کورتبوونهوهی پهیوهندییه ههمهجوّرهکان و فراوانبوونی دهزگاکانی راگهیاندن ، ههروهها نهبوونی رژیّم له باشوری ولاّتدا لهم سیانزه سالّهی دواییدا ، کاریگهرییه کی زوّریان ههبووه و ههیه لهسهر جهماوهره که بهگشتیی و روّشنبیرانیش بهتایبه تیی.

چەپ لە كوردستاندا ، وەك لە زۆربەى ولاتاندا ، توشى تراجىدىا بووە ، ئەوەش راستىيەكى تاللە و بە كەس ناشاررىتەوە ، لە راستىيشدا ئەوە گۆرانكارىيەكانن كە چەپيان توشى ئەو كىشە گەورانە كردووە. ئەگەر لە روانگەيەكى فەلسەفىيەوە سەيرى ئەم گۆرانكارىيانە بكەين ، ئەوا ئەو راستىيەمان بى دەرئەكەوىت كە گۆرانكارىيە بچوك و كەم و نەبىنراوە چەندايەتىيەكانى سالانىكى زۆرن كە ئەمرى بوونەتە ھۆى ئەم گۆرانە چۆنايەتىيانەى كە ئىستا بە شىوازى جۆراوجۇر دەرئەكەون و دىارترىنىشيان ئەو لىكترازان و جىابوونەوە و رىكخراوى نوى دروستكردنانەن كە ھەر لە پەرەسەندندان.

هۆيەكان و گۆړانكارىيە چەندايەتىيەكانى ناو حيزبەكان و ئەو لايەن و رێكخراوانەش كە خۆيان بە چەپ ئەژمێرن ،

- یان کهم و زوّر له خانهی چهپدان ، بریتین له چهند خالْیّکی سهرهکیی ، وهك:
- پێگهیشتن و بهرزبوونهوهی ئاستی هۆشیاریی نهتهوهیی و نیشتمانیی و چینایهتی جهماوهری گهل و ئهندامان و
 کادێرانی لایهنهکان.
- بازدانیکی گهورهی بزوتنهوهی پزگاریی کورد له قوناغیکی ناوخوییهوه بو قوناغیکی نوی و به جیهانییبوونی کیشه کهمان وای کردووه که گهوره و بچوکی جهماوهری گهله کهمان ، خویان به بهرپرس ئهزانن بهرامبهر به چارهنوسی گهله کهمان و ههستئه کهن که کهم یان زور به شدارن له پروسیسی پزگاریی نیشتمانییدا.
- بهشکردنی باشوری ولات بهسهر میرنشینی بادینان و سۆراندا ، دوو بهرپیوهبهرایهتی ، دوو سیاسهت و دوو ههموو شتیک ، وای کردووه که جگه له دوو سهرکردایهتییهکهی دوو زلحیزبهکه و سهرکردایهتییهکانی حیزبه پاشکوکانیان! هیچ ئهندام و کادیریکی بهویژدان و نیشتمانپهروهری ئهو حیزبانه ، ئهم دیاردهیهیان بو ههرسناکریت و پنی رازیی نین.
- لەدەستدانى ئەو ھەلە مەزنانەى كە لە دواى روخانى رژێمى بەعسەوە بۆمان لوا ، تا دەيان ساڵى تر باسێكى گەرمى نەوە لەدواى نەوەى گەلەكەمان ئەبێت!.
- بێزاربوونی جهماوهر له دهسه لاتی تاك و دیكتاتوریی و بێزاربوونی ئهندامان و لایهنگرانی حیزبه کانیش له ژیانی و ریکخراوهیی و حیزبیی توّتالیتاریی و (مهرکهزیی دیموکراتیی) و مهکتهبی سیاسی حهوت ههشت کهسیی و مانهوه ی بهرپرس له جێی خوّی تا مردن!.
- سیاسهته ئالوّزهکانی سهرکردایهتییهکان له کیّشه نهتهوایهتی و نیشتمانییه مهزنهکاندا و بهستنهوهیان به عیّراقهوه! دهروازهی رق و قین و بیّزاریی و وهرسبوونی جهماوهری گهلی کوردستانی یهکالاّ کردووهتهوه.
- گهنده لّیی و دزیی و جهردهیی و نهبوونی یاسا و دادگا و خوّ به گهوره زانینی بهرپرسهکان و هیچ یاسا و رِیّسا و پرینسیپ و تهنانهت بهندهکانی پهیرهویی ناوخوّی حیزبهکانیشیان نایانگریّتهوه.
- کیشهی ئهبوفایلهکان و بوونی سهدان سیخور له ریزهکانی لایهنهکان و سهرکردایهتییهکانیاندا و دادگایی نهکردنیان و مانهوهیان له ههمان جینی حیزبیی و حکومیی خوّیاندا ، کاریگهرییهکی زوّری ههبووه و ههیه لهسهر نزمبوونهوهی رادهی بروای جهماوهر به حیزبهکان.
- کوشتن و ئەتککردن و سوکايەتيکردن بە ئافرەت و نەبوونى ياسا و دەزگاى ياسايى و رەسمىيى بۆ پاراستنيان لە دەستدريّژييەكان و ئازاردانيان ، سەرەراى پيّشيّلكردنى تەواوى مافەكانيان ، لە كاتيّكدا كە رۆشنبيرى ئەم سەردەمە ناتوانيّت چاوپۆشىيى لەم تاوانە مەزنانە بكات.
- پهرهسهندن و دروستبوونی ئیسلامی سیاسی له بۆشایی نیوان دوو زلهیزهکه و شهره مالویرانکارییهکانیاندا ، تهنانهت ههر لایهکیان له دژی ئهوی تر چهند کوههلیکی ئیسلامییان دروستکرد و پوخته و پوشتهیان کردن به پاره و چهك و تهقهمهنی و دواتر بوون به بهلا بو خوشیان و بو تهواوی کومهلگای کوردستانیش. لهولا فرانسوا ههریری شههید ئهکهن و لهملاش به درندهترین شیوه دهیان پیشمهرگهی یهکیهتی له ئاوایی خیلی حهمه شههید ئهکهن و

دلا و گون و گورچیلهکانیان دهرئههیّنن و لهتهنیشت تهرمهکانیانهوه دایانئهنیّن! کارهساتهکانی یه کی شوبات و کوشتنی چهندان هاونیشتمانیی و تهقاندنهوه سالّونی قژبرین و ئارایشتی ئافرهتان و فتوادانی کوشتنی ئهدیب و نوسهر و هونهرمهندان ، چهند تنوّکیّکن له دهریای جههالهت و خویّنرپّیژیی ئیسلامییهکان له کوردستاندا که پارتی و یهکیهتی بهرپرسی ههره سهرهکیین له دروستبوون و گهشهکردنیاندا.

لهم سهردهمهدا نهك ههر زور گرانه بو روشنبير ، تهنانهت كولكه خوينهواريكيش ناتوانيّت لهگه خهرافياتى ئيسلامييدا هه لبكات و چاوپوشيى بكات لهو ههموو سهربرين و تهقاندنهوه و كوشتنى گهوره و بچوك و سوتاندنى تهر و وشكه!.

ئەمە لـه كاتىكدا كە مرۆقىكى ئاسايى ويژدانپاك بە ھىچ شىوەيەك ئىسلامى بۆ ھەرسناكرىت ، ئەى چۆن مرۆقىكى بەناو چەپ ، پىشكەوتنخواز ، دىموكرات و ماركسىي بۆى ھەرسئەكرىت!.

ئهو هۆیانهی سهرهوه و چهندان هۆی گهوره و بچوکی تر ، ئهو گۆړانه چهندایهتییانهی ناو كۆمه لگای كوردستانیان دروستكردووه و ئهمړۆش به شيوازی ههمهجوّره ئهتهقنهوه و گورانكاریی گهورهتر دروستئهكهن.

هه له و هه لويست

کهموکورپی و هه له ی زور له ناو لایه نه چه په کانماندا هه یه و به ردهوامیی سه رکرده و سه رکردایه تییه کان له سه ره له کانیان و راستنه کردنه وه ی نه و هه لانه یان ، بوونه ته مایه ی بیزاریی ئه ندامان و جه ماوه ره که شیان. هه ندیک له و هه له کوران و هه له سیاسییانه ئه وه نده چه ندباره بوونه ته وه وای لیها تووه مروّق هه ستناکات که (کات) و سه رده م له گوران و به ره و پیشچوونداین!

- دیکتاتوریی لهناو لایهنهکاندا ئهوهنده جیگیره ، ههر وهك ئهوه وایه که بهرپرسهکان لهگهل شیری دایکیاندا
 خواردبیّتیان!
- ناوهندیّتی دیموکراتیی که چهندان سالّه لهسهری ئهنوسم و ئهمجارهش ههر ئهیلّیّمهوه که زنجیر و کوّتی دهست و پیّی روِّشنبیرانی گهلهکهمانه. ئهم نهخوّشییه (لیّنینیی ـ ستالینیی)یه ، پیسترین و کوشندهترین میکروّبه له جهستهی ریّکخراوه بهناو چههکاندا ، تهنانهت میّژوو سهلاندی که وهك وهرهمیّکی شیرپهنجه وایه ، ههر ریّکخراویّك ئهم وهرهمهی ههبوو ، ئهوا ئهبیّت زوو یان درهنگ دهست له خوّی بشوات!

نمونهی ئهم شیرپهنجهیه ، تهواوی بزوتنهوهی کومونیزم ، سوشیالیزم و چهپه ، پاش دهیان سالا له (زهبت و رهبتی پولایینی لینینیی) و (مهرکهزیی دیموکراتیی) ، ههموو ئهو حیزبه کومونیست و سوشیالیستانه ، وه چون نویژی ئیسلام به بایه که ئهشکیت! ئهوانیش به شنهبایه کی دیموکراتیی و ئازادیی ، ههموویان تیکشکان و نهمان و ته فر و تونا بوون!.

- سیاسهت بریتیه له هه لویّست .. کامهیه هه لویّستی ئاشکرای لایهنه چهپهکانمان دهربارهی کیّشه نهتهوایهتی و نیشتمانییهکانمان؟

- كامه یه هه لویستیان له و ههموو تاوانانه ی كه بهرامبه ر به هه ژاران ، كهمده رامه تان ، كارگه ران ، كه نه فته ، پیر و په ككه و ته ، چه و ساوان و خیزانانی شه هیدان ئه كرین؟
 - كامەيە ھەڭويستيان لەو ھەموو تاوانانەي بەرامبەر بە ئافرەتان ئەكرين؟
 - كامەيە ھەڭويستيان لەو ھەموو تاوانانەي بەرامبەر بە مافى مرۆڤ ئەكرين؟
- ژمارهی خوّپیشاندان و مانگرتنه کانیان لهم دووانزه سالهی رابوردوودا چهنده؟ بهرامبهر بهو ههموو سیاسه ته هه له و کوشندانهی دوو زلحیزبه که له شهر و پیکدادانه مالویرانکارییه کان و عیراقچیتی و دروستکردنه وهی عیراقدا و دریی ، جهرده یی ، نهمدیو و نهودیوکردن و گهنده لیی و ..تد؟
- ئايا ئەندامانى حشكع ئەتوانن بىدەنگ ببن؟ لەوەى كە سكرتىرەكەيان ، حوجەتول ئىسلام شاكرىي ، لە چاوپىكككەوتنى (سەحەر)ى ئىسلامىيى ئىراندا ، وتووىدەكانى لەگەڭ ئىسلامىيەكان و پارتىدا بۆ (كورسى) بەدەستخستن! بە شىرەيەكى باوكسالارانە بەراورد ئەكات بە (خوازبىنىيى كچ)!.
- کامیان (خاوهن) کچهکهن! یان ئهگهر به زمانی ئیسلامیی و باوکسالارانهی ئهو جوّره شیوعییانه خوّیان بیلّیین ئهوا ئهتوانین بلّیّین: کامیان سواری کچی کامیان ئهبن؟
- به راستیی مایه ی شهرمه زارییه که له هه زاره ی سیّیه مدا ، سکرتیّری رِیّکخراویّکی به ناو شیوعی ، نهوه راده ی هوشیاریی و روّشنبیریی کوّمه لاّیه تی بیّت!
- ئەگەر ھەردوو ئافرەتەكەى ناو سەركردايەتى حشكع لەگەڭ يەكگرتووى ئيسلامىيدا كۆبوونەوە بكەن! ئەوا ئيسلامىيەكان لە پروتۆكۆڭەكەياندا ئەنوسن لەگەڭ يەك نوێنەرى حشكع دا كۆبوونەتەوە!! چونكە شيوعييەكان لەھەموو كەس باشتر ئەزانن كە لە ئيسلامدا ئيمزاى دوو ئافرەت بە يەك ئيمزاى پياو ئەژمێررێت!!
- له سهرهتای حهفتاکانی سهده ی رابوردوودا ، حیزبی شیوعی عیّراق و لقه که ی کوردستانی ، پارتییان به وه تاوانبارئه کرد که سهر به ئیّران و ئه میّریکان ، هه ر له به رئه وه ش (به ره ی نیشتمانیی و نه ته وه یی پیشکه و تنخوان) یان له گه لا به عس پیّکهیّنا و بوون به هاو په یمان و وه زاره تیّکیشیان وه رگرت و چه کی به عسیشیان هه لگرت دژی پارتی و شوّرشی ئه یلول و هه زاران ئه ندام و لایه نگر و دوّستیان له ده ست خوّیان دا و لا په ره یه یه یه به عسان خسته میّژوویانه وه! و له ژیر روّشنایی تیوّرییه به دناوه که ی (یوّریس پونه ماریوّق) دا پروپاگه نده ی ئه وه یا به کرد که به عس ئه توانیّت بگاته سوّشیالیزم به بی روّیشتن به قوّناغی سهرمایه دارییدا (گهشه کردنی ناسه رمه ایه داریی)!.
- ئەمرۆش پارتى ھەر ھەمان پارتىيەكەى جارانە ، ئەگەر ئەو سەردەمە لە رىنگاى ئىرانەوە پەيوەندىى بە ئەمىريكاوە ھەبوو ، ئەوا ئەمرۆ پەيوەندىيەكەيان بە شىرەيەكى راستەوخۆ و ئاشكرايە و شانازىيشى پىروەئەكەن!. حىزبى شيوعى عىراقىش لە رىنگاى لقەكەى ھەرىمى كوردستانيەوە (حشكع) ، ھەر ھەمان ئەو سىناريۆيەى سەرەتاى سالانى حەفتاكان دووبارەئەكاتەوە! بەلام ئەم جارەيان لەگەلا پارتى ھاوپەيمانە و لە ھەردوو بارودۆخى شەر و (نەشەر و نەئاشتىيشدا) ھەر لە حكومەتەكەى ھەولىدرا وەزارەتى ھەيە!.
- له دوو كۆنگرەى حشكع دا برياردرا كه حشكع وەزيرەكەى له كابينەكەى پارتيدا بكيشيّتەوە ، بەتايبەتيى

لهدوای ئابی نهوهد و شهش و هاتنی به عس بۆ ناو ههولیّر ، به لاّم حشکع بریاره کانی کۆنگره کانی خوّی پیشیّلکرد! ههر لهبهرئهوهی که (کادیّره موته فه ریغه کانی سهرکردایه تییه که ی) نه مرن له برسا! چونکه نزیکه ی سهد له سهدی سهرچاوه ی داراییه که ی ، له دوو زلحیزبه که وه یه ، ئه گهر یه کیّکیانی لهده ستبچیّت! ئه وا ئهبیّت کادیّرانی خواره وه ی (ته سریح) بکات ، یان موچه کانیان ببریّت ، له پیّناوی ئه وه ی که کادیّره موته فه ریغه کانی سهرکردایه تییه که ی بژین!.

هاوپەيمانىي

- حشکع هاوپهیمانیی لهگه لا ئیسلامییه کان و پارتی و یه کیه تی دا ئه کات ، به لام له هه مان کاتدا گوی له که مایه تییه کانی ناو خوّی ناگریّت و روّژ به روّژ کادیّرانی خوّی له خوّی دورئه خاته وه و هیچ کامیش له لایه نه کانی تر به چه پ ناژمیّریّت که زوّربه ی سه رکرده و کادیّرانی ئه و لایه نانه ، سالانیّکی زوّر و هه ر له لاوییه وه ئه ندامی کارای حشع و دواییش حشکع بوون!.
- حشکع هاوپهیمانیی لهگه لا ئیسلامییه کان ئهکات! له کاتیکدا که دینی ئیسلام له سهرهمهرگدایه و له زورانبازییه کی کوشنده و خوترپندایه لهگه لا تیکنولوجیا و زانستی سهردهم و پیشکهوتنی کومه لایه تی و گلوّلهدا. بیگومان زوو یان درهنگ ، ئهوه چاره نوسی ههموو دین و خهرافیاته کانه ، به لام لهبهرئهوه ی که ئیسلام درنده ترین و نامرو قایه تیترینیانه و به خوینرشتن دروستبووه ، بویه ئهمروش بهرگه ی سهرده م ناگریت و ههر به خوینرشتنیش کوتایی دیت.

بەراستىي سەيرە .. ئا لەم كاتانەدا حشكع (موغازەلە)ى ئىسلامىيەكان ئەكات.

ئەبىت ئەمە چ فەلسەفەيەك بىت كە (شيوعىيە عىراقىيە كوردەكان) لەگەڭ ئىسلامىيەكاندا يەكبخات؟ لەپىناوى چىدايە؟ ئەگەر لەپىناوى مافە نەتەوايەتىيەكانماندا بىت! ئەوا نە ئىسلامىيەكان و نە كتىبەكەشيان ، باوەريان بە نەتەوە نيە.

ئهگهر لهپیّناوی کوردستانی نیشتمانماندا بیّت! ئهوا ئیسلام و عهرهب باوهرِیان به نیشتمان و به کوردستانیش نیه. ئهگهر لهپیّناوی چینایهتیدا بیّت ، ئهوا ئیسلام باوهری به چینی چهوساوه نیه و پالّپشتی سهرمایهدارانه.

ئهگهر لهپیناوی پیشکهوتنی کوهه لایه تی و مافی ئافرهت و مروقدا بیت!!! ئهوا منالیکی ساوا ئهزانیت که ئیسلام کونه پهرسته و دوژمنی سهرسهختی ئافره ته و مافی مروقیش به نوکی چهقو ژهنگاوییه کانیانه و بهم روژگاره ئهبریسکیته وه.

باشه ئیتر ئەبیّت چ بەرژەوەندیّك لـەو بەرژەوەندانه گرنگتر بیّت بۆ (شیوعییه عیّراقییه كوردەكان) كه وایان لیّبكات (دلّداریی) لـهگه لا ئیسلامییدا بكهن و تهنانهت سهودای (كورسی) كړین و فرۆشتن و (كچخوازیی) بكهن؟ بهراستیی ئهمه تراجیدیایه!.

- حشکع و کۆمه لهکانی ئەبوحیکمەت و ئەوانەی لیّیان جیابوونەوە و ئەبوسەلام و قادر عەزیز و عەبدولخالق

زهنگهنه و .. تد ، به ناوی هاوپهیمانییهوه و لهپیناوی پارچه زهوی و موچه و مالنشینییدا ، تهواو خوّیان خزانده ناو سیاسهت و ههله و کهموکورپیهکانی پارتی و یهکیهتی و دوو حکومهت و وهزارهتهکانیانهوه و بهوهش بیانهویّت و نهیانهویّت بوون به بهشیّك لهوان و باوهری زوّربهی لایهنگران و جهماوهر و تهنانهت زوّربهی کادیّران و ئهندامانی خوّشیان لهدهست خوّیان داوه. بهلّگهی زهیش ئهو ههموو لیّکترازانانهی ناویانه.

- هیچ لایهنیّك لـهو لایهنه بهناو چهپانه تا ئیّستا بهرنامهیهكی (هاوپهیمانیی چهپ)یان نهبووه ، تهنانهت ئا لـهم روّژگاره سهختهشدا كه گهلـهكهمان پیایدا ئهروات!.

- هاوپهیمانیی لایهنه چهپهکان لهگهلا پارتی و یهکیهتیدا ، بووه به سهرچاوهیهکی گرنگی یارمهتی ئابوری بۆیان ، چونکه داهات و ئابونهی ئهو ژماره کهمهی ئهندامهکانیان! ئهوهنده نیه که ژیانی ئهو ههموو (کادیره موتهفهریغانه) و کریی خانووبهره و ئهوتوموّبیل و تیلیّفوّن و تیلیّفیزیوّن و دهزگاکانی تری راگهیاندن و (فهنتازییهکانیان) و گهشتهکانی ناوهوه و دهرووهی ولاّتیان دابینبکات!

ههر لهبهرئهوهیه که ئهو لایهنه چهپانه کهم و زوّر ههولّی (هاوبهرژهوهندیی) ئابوری ئهدهن لهگهلا دوو حیزبه دهسه لاتداره که ، به لاّم تا ئیّستا هاوپهیمانییه ک له نیّوان خوّیاندا نهبووه و نیه! له لایه کهوه لهبهرئهوه که لایه نه چهپه کان ئهو توانایهیان نیه که یارمهتی دارایی یه کتر بدهن و به پارچه زهوی و موچه و مالّنشینیی تامیی تامیی یه کتر بدهن! وه ک پارتی و یه کیهتی ئهیکهن. له لایه کی تریشهوه ، ههر یه کهیان خوّی به چهپی چهپان ئه ژمیّریّت و هه موو ئه وانی تریش به لاده ر له هه موو پیّوه ره کانی چهپ!.

کهواته ئهو هاوپهیمانییهی که لایهنه بهناو چهپهکانی ئهمرو نهیکهن ، تهنیا و تهنیا لهپیّناوی بهرژهوهندی ئابوری و مانهوهی خوّیاندایه ، نهك هاوپهیمانییهکی سیاسی و هاوتا که لهسهر بنهمای ریّن و یهکسانیی و بهرژهوهندی گهل و نیشتمان و چین و تویّژه چهوساوه و کارگهرهکاندا دروستبووبیّت.

چەپ و ھەڭبژاردنەكان

زۆنگاوى ھەڵبژاردنەكەى سەرەتاى ساڵى ئايندە لە عێراقدا ئەوەندە لێڵه كە ئەبێت لايەنە چەپەكانى باشورى وڵاتمان بە ھيچ شێوەيەك بەشدارىيى تيادا نەكەن.

پارتی و یهکیهتی دووانزه ساله هه لبژاردنیان له کوردستاندا نهکردووه و گویشیان نهداوه به هاوار و نالهی جهماوهری گهلهکهیان که هه لبژاردن بکهن ، دواجاریش چارهنوسی هه لبژاردنهکانی کوردستانیشیان بهستهوه به هه لبژاردنهکانی ئه نجومهنی به ناو نیشتمانیی عیراق و پاریزگاکانی عیراقهوه! بهوهش به مهبهست بیت یان له نهزانینهوه! کوردستانیان کرد به به شیک له عیراقی عهره بیی.

تا ئيستاش كەم كەس ئەزانيىت ئەو ھەلىبۋاردنانە چۆنن و لەسەر چ بنەمايەك ئەبن ، لە عيراقدا چۆن ئەبيىت و لە كوردستان؛ خۆ ئەگەر وا كوردستان؛ خۆ ئەگەر وا بىكاردىيت ، ھەر ئەو پىيوەرەش ئەبىيت بۆ كوردستان؛ خۆ ئەگەر وا بىكت ئەوا ئەوە كارەساتە بۆ كوردستان.

بێگومان پرسياری زوّر لهم بارهيهوه ههيه ، به لاّم ئهوهی که گرنگه ، ئهوهيه که ئهبێت چهپهکان زيادتر هوٚشيار و به ئاگا و دوربينبن.

جهماوهری کوردستان نابیّت به شداریی هه لبژاردنی عیّراق بکات ، به لاّم ئهو کوردانهی که له به غدا و شاره کانی تری عیّراقدا (نیشته جیّن) ، وه ك که مه نه ته وه یه ك له عیّراقی عه ره بییدا ، مافی خوّیانه ده نگ بده ن.

ئەوەى كە ئەبىت جەماوەرى كوردستان لەم پروسىسەدا وەك ئەركىكى مرۆقايەتى لەبەرچاوى بگرىت ، ئەوەيە كە تەنىيا پەرلەمانى خۆى ، واتە پەرلەمانى كوردستان ھەلىرىرىت و ھاوكاتىش نەبىت لەگەلا ھەلىراردنەكانى عىراقدا. ئەركى ئەمرۆى مرۆقە چەپە بەويىردانەكانى كوردستان ئەوەيە كە جەماوەرى گەلەكەيان ھۆشياربكەنەوە و بۆيان رونبكەنەوە كە چارەنوسى چەندان شار و شارۆچكە و گوندى گەرميان لە ناوچەى موسلەوە بە كەركوكەوە تا ئەگاتە خانەقىن ، ھىستا دىار نىه! بۆيە بەشدارىيكردن لە ھەلىبراردنىكى عىراقدا كارى خەلكى كوردستان نىھ ، تەنانەت تاوانىكى گەورەشە و مىرۋو ھەرگىز لە دانىشتووانى كوردستان خۆش نابىت ، ئەگەر بەشدارىيى بكەن.

کهسانیّك ههن که لایان وایه بهشدارییکردنی دانیشووانی کوردستان له هه لّبژاردنه کانی عیّراقدا ، ئهبیّته هوّی ئهوه ی که نویّنه رمان له ناو پهرله مانه که ی عیّراقدا ههبیّت و بهوه ش کاریگهرییمان له سهر رووداوه کان ئهبیّت! ئهم رایه خوّی له خوّیدا دانپیادانانه به نهبوونی فیدرالّیزمدا ، چونکه تا ئیّستا باس لهوه نه کراوه که ئایا ئهو پهرله مانه نویّیه ی عیّراق ، پهرله مانی فیدرالّییه یان نا! ئهی له دواییدا پهیوه ندیی نیّوان ئهو پهرله مانه عیّراقییه و پهرله مانه که کوردستان چوّن و له سهر چ بنه مایه ك ئهبیّت؟

جگه لهوهش ، ئهگهر کوردستان نوینهری له پهرلهمانی (نافیدرالیی) عیراقدا ههبیت ، چ کاریگهرییه کی ئهبیت! ئهوه تا جیگره کورده کانی سهروکی (عیراقی شهمهریی) و ئهیاد عه لاوی کونه به عسیی ، هیچیان نهوتووه و هیچیشیان پینه کراوه بهرامبه ر به ورینه کانی سهروکی عیراقی شهمه ر ده رباره ی هه پهشه کانی له کورد و کوردستان ، لهدوای پینه کراوه به رامبه ر جیگری سهروککومار و سهروکوه زیران هیچیان پینه کریت! ئهی ئهوانی تر له پهرلهمانیکی نافیدرال و خیله کی و نه خوینه وار و بیده سه لاتی عهره بییدا ، چییان پیئه کریت؟.

ليستى ھەڭبۋاردن

به ههر حالا .. ئهگهر هه لبژاردنیکی دیموکراتییانه و دادپهروهرانه له کوردستاندا بکریّت! ئهوا ئهبیّت ههر لایهنیّك بو خوّی و به لیستی خوّیهوه به شداریی بکات.

له سیستمی پهرلهمانییدا داب و نهریت وایه که حیزبهکان به لیستی خوّیانهوه به شدار نه بن له هه لّبراردنه کاندا و دوای ته واوبوونی هه لّبراردنه که نه و حیزبانه ی که نه چنه پهرلهمانه وه ، به گویّره ی کورسییه کانیان له پهرلهماندا ، واته به گویّره ی ریّره ی ده دروستئه که ن یان که مینه دروستئه که ن .

ئەوەى كە مايەى پێكەنىنە ، ئەوەيە كە لەم دواييانەدا ، دەنگى ئەوە ھەيە كە پارتى و يەكيەتى ئەيانەوێت بە يەك لىست بەشدارىي ھەڵبژاردنەكانى عێراق و كوردستان ببن و لە دەورى (ففتى ـ ففتى) ئەسورێنەوە و چەند

كورسيهكيش (به خيرى خويان) ئەدەن به لايەنه پاشكوكانيان!.

به راستیی سهیره .. یان سهرکردایه تی پارتی و یه کیه تی جه ماوه ره که یان به مروّف نازانن ، یان خوّیان ئاگایان له مدوراستی سهیره .. یان سهرکردایه تی پارتی و یه کیه تی هاوبه ش دروستبکه ن و ده یان شهری مالّویّرانیی و کاولکاریی و دوو حکومه ت و دوو سیاسه تی ناوخوّیی و ده ره کهی ، به لاّم ئیّستاش ئهیانه ویّت کلاّو له سهر جه ماوه ری گهله که مان بنیّن و به لیستیّکی هاوبه ش په رله مان دروستبکه نه وه!.

لهوه ئهچێت که سهرانی پارتی و یهکیهتی (تهڵاق و سوێندی شهرهف)یان خواردبێت که ئهبێت ههر خوٚیان دهسهڵاتداربن و پهرلهمان و یهك دوو حکومهتهکهش ههر موڵکی خوٚیان بێت!

لهم رۆژانهدا گۆرەپانى سياسى باشور وەك مەزادخانەى لێهاتووە ، ھەر حيزب و حيزبۆكەيەك داواى (كورسى) پەرلەمان له پارتى و يەكيەتى ئەكەن و رۆژ بە رۆژيش ژمارەى كورسييەكانيان زياد و كەم ئەكرێت ، ئەم گاڵتەبازارە ، زيادتر لە بازارى (بۆرسەى دراو) و بازرگانيى ئەچێت وەك لە سياسەت!

ئهو راستییه تالهی که به ههموو حیزبیّك ههرسناکریّت ، ئهوهیه که ئهو حیزبهی پیّش ههلّبژاردن به لیستی هاوبهش لهگهلا حیزبی تردا بهشداری ههلّبژاردنه کان ئهبیّت ، حیزبیّکی ترسنوّکه و نایهویّت نه خوّی و نه جهماوهری گهلهکهی به هیّز و توانا و ریّژهی دهنگه کانی بزانن!.

ئەوەى جێى داخە ئەوەيە كە حيزبەكانى كوردستان ئەوەندە كەموكورپى و ھەڵەى سياسى گەورەى نەتەوەيى و نىشتمانىيان كردووە و حيزبە چەپەكانىش ئەوەندە ھەڵەى چىنايەتى ، زانستىى ، كۆمەلايەتى و پێشكەوتنخوازىيان كردووە! بۆيە ناوێرن خۆيان وەك ئەوەى كە ئەمڕۆ (ھەن)! بچنە ناو زۆرانبازىي ھەڵبژاردنەكانەوە ، چونكە لەوانەيە ئەم جارەيان لايەنى دەرەكىيى چاودێرى سنوقەكانى دەنگدان بكەن و بوارى گزيى و دزيى كەم بێت! لەوانەشە كە ئەو دوو مىلىۆن كەسەى كە ئىمزايان بۆ پروسێسى ئازادىيى كوردستان كرد ، زۆربەيان دەنگ نەدەن بەو حيزب و لايەنە عێراقچىيانەى كە دووانزە ساڵە كوردستانيان بەشكردووە و ئىسلامىيان لە كوردستاندا دروستكردووە و لەلايەكى تريشەوە تا ژێر كونەلوتەكانيان نقوم بوون لە گەندەڵيى ، دزيى و جەردەيىدا.

لیستی هاوبهش مانای ئهوهیه که ئهبیّت دهنگدهر ، یان دهنگی بو بدات یان دهنگی بو نهدات! له ههردوو حالّه ته که شدا ههر دژایه تیکردنی دیموکراتییه! چونکه مروّق ناچار ئهکریّت که یان ههمووی به چاك و خراپهوه ههلّبژیریّت ، یان هیچیان ههلّنهبژیریّت! که له راستییدا ئهوه دیموکراتیی ئیسلامیی و سهدامییه! و له (عهلوه) و بازاری بهقالّیی ئهچیّت و (تالا و کرمی لهسهر خوّت)!.

لهبهرئهوه چهپ و شیوعییه حیزبییهکان دهنگ بۆ ههمان لیست ئهدهن که ئیسلامه خوینزییژهکانی تیادایه و ئهوانیش ههر بهو شیوهیه. لیرهدا ئیسلامییهکان و کونهپهرستهکان زیانیان نهکردووه ، به لکوو ئهوه لایهنه چهپهکانن که زیانی گهورهیان لینههکهوییت و ئهو هه لهیهیان لیبوردنی نیه.

له راستییشدا له حاله تی لیستی هاوبه شدا ته واوی پروسیّسی ده نگدانه که له دروّیه کی شاخدار زیادتر هیچی تر نابیّت! چونکه سهرکرده ی لایه نه کان به (خوازبیّنی) ، به (خیّر) ، به (به زهیی) ، به (وه فاداریی) ، به (دلّسوّزیی) و

به پشتگیریی له یه کتر له کاتی شه په کوردکوژییه کاندا ، ژماره ی کورسییه کانی په رله مانه کان و حکومه ته کانیان هه ر له ئیستاوه به شکردووه! ئیتر هاوولاتییان ده نگیده نیان نا ، هیچ سودیکی نیه! ئه مه ش گه وره ترین ریسواکردن و ئه تککردنی دیموکراتییه و ئه بیت هاونیشتمانییان نا په زایی ده رببرن ، به تایبه تیی ئه بیت چه په کان به هیچ شیوه یه که به کاری وا رازیی نه بن.

دوریش نیه که لایهنهکان خه لکهکه بهوه بترسیّنن که ئهو کهسهی دهنگ بوّ لیسته هاوبهشهکه نهدات ، ئهخریّته خانهی دوژمنایهتی لایهنهکانی ناو لیسته هاوبهشهکه و کوردهوه و بهوهش ئهتوانن خه لّکیّکی زوّر بتوّقیّنن و به ناچاریی دهنگبدهن.

ئهمرو نهرکی لایه نه چه په کانی کوردستان ئهوه یه که ئه و جه ماوه ره هو شیار بکه نه وه که ده نگ نه ده ن به و دوو حیز به و لیسته هاوبه شه کانیان ، نه ك به پیچه وانه وه ، خویان به و دوو حیز به دا هه لیواسن و به هه زار پارانه وه و لالانه وه تا کورسییه كورسییه كورسییه كورسییه كورسییه كورسییه كورسییه و دووانیان له په رله مانی عیراق یان کوردستاندا بده نی ! که له راستییدا ئه وه سوال کردن و مشه خوریی و خوریاندنه! نه ك خه باتی سیاسی و چینایه تی و کومه لایه تی و دا کوکییکردن له خواست و ئاواته کانی چینه چه و ساوه و هه ژار و بیکار و برسییه کانی گه ل.

میّژوو سهلاندی که پارتی و یهکیهتی لهپیّناوی مانهوهی دهسهلاتیاندا ، ههموو ریّیهك ئهگرنهبهر! تهنانهت وهك ههموومان ئهیبینین ، دووبهشکردنی باشوری ولاّت وهك (ئاوخواردنهوه) وایه لهلایان! له کاتیّکدا که بهشکردنی سیاسی بستیّك له خاکی ولاّت له ههر جیّیهکی تری دنیادا ، مهزنترین خیانهته و سزاکهشی کوشتنه.

دوو لایهنه دهسه لاتداره که له پیناوی مانهوه ی دهسه لاتیاندا و نهو لایه نانه ش که له لیواری دهسه لاتیاندان و به یارمه تیه که ی نه و به رژهوه نده حیزبیی و یارمه تیه که که وان نه ژبین! بی گویدان به نایدیو لوّجیا و پیره ر ، ناماده ن بو مانه وه یه وه به رژهوه نده حیزبیی و (شه خسیی) و مال و سامان کوّکردنه وه یه یان ، هه موو شتیک بکه ن و سازش له سه ر بنه ما چینایه تییه کان و نایدیو لوّجییه کانیشیان بکه ن!.

حیزبیّکی به ناو زانستیی ، پیشکه و تنخواز ، مارکسیی ، لیّنینیی و کوّمه لیّك زاراوه ی تری له و جوّرانه! وه ك حشکع ، الماده یه (ده ست له گه لا ئیسلامییدا تیّکه لا بكات) و (کچخوازیی و کچ به شوودانی سیاسی)یان له گه لّدا بكات! هه روه ها حیزب و ریّکخراوه کانی زه حمه تکیّش ، ره نجده ر ، کارگه ر ، سه ربه خوّ ، رزگار ، ئازاد ، سوّشیال ، دیموکرات و زاراوه ی تری له و جوّرانه ، خوّیان به گالیسکه ی دوو زلحیزبه که وه هه لّنه واسن ، بوّ نه وه ی که دوو کورسی ، یان

راستتر ، یه کدوو موچهیان له په رله مانیکدا بو دابینبکهن!! راسته ئهمانه ههموو تراجیدیای چهپن ، به لام به راستیی زیادتر له (سیرکوس) و گالته بازار ئه چیّت!.

گۆران

ئهگهر لایهنه چهپ و کهسایهتییه چهپهکان ، هۆشیارییهکی چینایهتی و ههست به لیپرسینهوهی چهپی راستهقینهیان ههبووایه! ئهوا ئهبووایه ههر له گهرمهی شهره کوردکوژیی و مالویرانکارییهکاندا ، بهرهیهکی چهپیان دروستبکردایه.

ئەبووايە ھەر لەو سەردەمەدا ، بەرەيەكى چەپ لە باشورى ولاتدا ، ئەلتەرناتىقى سىيەم بووايە! نەك ئىسلامىيە خوينرىدەكان.

له میژووی حیزبی شیوعی عیراق و لهم دواییانه شدا له حشکع دا ، سه دان جیابوونه و لیکترازان و دهرکردن و وازهینان و خوکیشانه وه روویداوه و حیزب و ریکخراوی جوراوجوریشیان دروستکردووه. ههروه ها چه ندان جاریش نه و جوره لیکدابران و لیکترازان و جیابوونه وانه له ناو لایه نه (کهم یان زور) چه په کاندا روویداوه ، وه ک ینک ، حسک ، حسد ناش ، زه حمه تکیشان و چه ندان کومه لی تری وه ک نه وانه ی نه بوحیکمه ت ، نه بوسه لام ، عه بدولخالق زه نگه نه و خدر روسیی و .. تد.

که سهیری نهم تراجیدیایانه نهکهین ، لیستیکی دریژ له ناوی حیزبی جوّراوجوّر نهبینین! ناوی جوان و بریقهدار ههر له دیموکراتیی ، کارگهریی ، چهپ ، کوّمونیستیی ، سوّشیالیستیی و سوّشیالدیموکراتییه وه تا رزگاریی ، سهربه خوّیی ، کوّر و رهوت ، به لاّم ته نیا دوو لایه نیان تیادا نیه که هاوکاریی و هاوپهیمانییه کی (چینایه تی) ، چهپیّتی ، دیموکراتیی و نهو زاراوانه ی تر یه کیخستبن! نهوه ش که ههیه ، بیّگومان جیّی داخ و نیگهرانییه ، نهوه یه که نهو لایه نه خوّیان به یه کیّل له دوو زلحیزبه که وه هه لواسیوه و دوره پهریّزن له لایه نه چه په کانی تر و له پرسه ی سهرخوّشیی و ناهه نگ و شاییدا نهبیّت ، که م جار چاویشیان به یه کتر نه که ویّت!

خۆژياندنى سەركردەكانى ئەو لايەنە چەپانە لەسەر دوو زلحيزبەكە ، كەم و زۆر چۆكدادانە بۆ سياسەتەكانى دوو زلحيزبەكە و بيدەنگييە لە ھەللەكانيان ، تەنانەت نەك ھەر چاوپۆشيى ، بەللكوو زۆر جار پينەكردن و شاردنەوەى ھەللە كوشندەكانيشيان بۆ كردوون!.

گومان لـهوهدا نیه که زوّربهی ئهو حیزبه بچوکانه ، پێویستیی مێژوویی دروستی نهکردوون! بهڵکوو ناکوٚکییهکان و

بۆشایی نێوان دوو زلحیزبه که و پارهوپوله کهیان دروستیانکردن! به لاّم ئهمه ناتوانێت ئهو راستییه بشارێتهوه که گۆرانکاریی هۆی سهرهکییه لهو جیابوونهوه و حیزب دروستبوونانهدا.

ئەو پرسيارەى كە زۆر جار قوتئەبىتەوە ئەوەيە: بۆچى ئەو ھەموو كادىرە بەتوانايانە كە لە حيزبەكانيان جيائەبنەوە و حيزبى نوى دروستئەكەن ، نابن بە ئەلىتەرناتىقى حيزبەكەيان؟ و ھەر زوو زۆربەيان ئەتوينەوە!

به ڵێ زوٚر جار ئهم پرسیاره ئه کرێت به لاّم تا ئێستا ههر به شێوهیه کی کلاسیکیی وه لاّمدراوه ته وه. له ئه نجامی لێکوٚڵینه وه و خهباتی سیاسی زیادتر له سی ساڵم لهم تراجیدیایانه ی چهپدا ، ئه توانم سی هوٚی سهره کیی بوٚ وه لاّمی ئهم پرسیاره ده ستنیشان بکهم:

2- سەرچاوە و بنەما ئايديۆلۆجىي و فەلسەفىيەكان ھەر بە ھەمان شۆوەى دۆگماتىزمىي و دۆماگۆگىي سەركردايەتىيەكانى حيزبەكە! لە لايەن كادۆرە جيابووەوەكانىشەوە پەيپەوكراون و پەيپەوئەكرۆن و ھىچ گۆرانكارىيەكيان لەو بوارەدا نە بە بەرنامە و نە بە پراكتىك نەكردووە و نايكەن و ھەمان رادەى ھۆشيارىي ، چىنايەتى ، نەتەوەيى ، نىشتمانىي ، ئايديۆلۆجىي و سىاسىيان ھەبووە و ھەيە!.

زوّر جار دروشمه کانیشیان له وانه ی حیزبه که خهستوخوّلتر و بریقه دارتر کردووه! له کاتیّکدا که جهماوه ره که له بنچینه دا له گه لا نه و دروشم و بنچینه دا له گه لا نه و دروشمانه ی حیزبه که دا نه بوون و حیزبه که خوّی له خوّیدا گیروّده ی داوی نه و دروشم و سیاسه تانه بووه!.

3 به شیوه یه کی گشتیی زوّر جار و له م سالانه ی دواییشدا به شیوه یه کی تایبه تیی ، نه وانه ی که له حیزبه کان نه ترازان ، له پیناوی نه وه ی که (یه کسه ی و (کوتوپی) ببن به هاوتای حیزبه که یان له حیزبه که ش به هیزتر ببن! نه وا په نایان بر دووه ته به ر لایه نه کانی تر بو یارمه تی نابوری و چه ك و ته قه مه نی و پاگه یاندن و که لوپه ل و پیویستییه هه مه جوّره کان و به وه ش که م و زوّر که و توونه ته ژیّر کاریگه ربی نه و لایه نه یارمه تیده رانه و و هاو پیکانیان به ستراونه ته و به هه لویسته کانیانه و هاو پیکانیان به سه رهاتووه!

کهواته ئهبیّت لهژیّر روّشنایی ئهو سیّ خالهی سهرهوهدا بهرنامه و پلان دابریّژریّن و گوّرانکاریی بکریّت. تا ئیّستا کهس بیری لهو سیّ خاله نهکردووه تهوه ، یان خوّیان لییّ که پ کردووه ، بوّیه کهس لهو نارازیی و جیابووهوه و دهرکراوانه نهیانتوانیوه ببن به ئهلّتهرناتیڤ و ئهو جهماوهره چهپه فراوانه له دهوری حیزبیّك یان بهرهیه کی چهپی

نوێ کۆبکەنەوە!.

کهواته ئهگهر چهپهکان ، هۆشياران ، رۆشنبيران و ئهوانهى ههست به ليپرسينهوه ئهکهن ، بهشيوهيهكى زانستييانه ئهو ههموو گۆرانه مهزنانهى ناو تويژ و چينهكانى گهلهكهمان و لايهنه سياسييهكانى نهخهنهگهر ، ئهوا گومان لهوهدا نيه كه تراجيدياكان قولتر ئهبنهوه ، چونكه ههموو گۆرانيك ، گۆران نيه ، ئهگهر نويكاريى و بهرهوپيشچوون نهبيت. (كۆرى تيكۆشان) ، (رەوتى نيشتمانيى كوردستان) و ئهوانى تر كه خۆيان به چهپ ئهزانن ، ئهگهر ئهو سي خالهى سهرهوه رەچاونهكهن و دورنهكهونهوه له مهركهزيى ديموكراتيى ، لينينينيزم ، ستالينيزم ، داس و چهكوش ، وشهى شيوعى و دەيان زاراوه و دروشمى خهياليى و دورخايهن! ئهوا گومان لهوهدا نيه كه ئهمانيش چهند ناويكى تر بۆليستى ناوى حيزبهكانى كوردستان زيادئهكهن و كۆمهليك ناوى كاديرى موتهفهريغ ئهخهنه ليستى وەرگرتنى موچهى مالنشينيى و وەرگرتنى پارچه زەوييهوه لهلاى دوو زلحيزهكه!.

قۆناغى رزگارىي نىشتمانىي

زۆربەمان ئەو راستىيە باش ئەزانىن كە گەلەكەمان بە قۆناغى رزگارىي نىشتمانىيدا ئەروات و تا رادەيەكىش ئەم پروسىسە پىگەيشتووە و ئەگەر ھەللە كوشندەكانى دوو زلحىزبەكە نەبووايە ، ئەوا لەوانەيە ئىستا لە قۆناغى گەشەكردنى قەوارەى سىاسىدا بووينايە.

ئهم قوّناغ و سهردهمه کوردستان پیّویستی به بهرهیه کی بههیّزی چهپ و گهل ههیه و له رووی سیاسی و به رپیّوهبهرایه تیشنه وه پیّویستی به ئامرازی کی بههیّز ههیه. جا گرنگ نیه ئه و ئامرازی حوکمه ، لایه نیّکی سیاسی به ته نیا بیّت ، یان چه ند لایه نیّك له بهرهیه کدا ، گرنگ ئهوه یه که ئه و ئامرازه بههیّزهمان ههبیّت ، ئه گهر حکومه تیّك به هیّز بیّت و ئوپوّزیشونیّکی به هیّزیشی ههبیّت ، ئه وه نیشانه ی دیموکراتیی و پیّگهیشتوویی بیر و هوّشی سیاسی و کوّمه لاّیه تی گهله.

گۆرانكارىى ، نوڭكارىى ، چاك و پاكسازىى ناو لايەنەكان زامنى پتەوكردنى ئەو ئامرازى حوكمەن. ھەرگىز ناتوانىن حوكمىڭكى پتەومان ھەبىت كە بتوانىت بەرامبەر دوژمنان بوەستىت ، ئەگەر لايەنىڭكى بەھىز دەسەلاتدار نەبىت و خاوەنى يەك پەرلەمان و يەك بەرىوەبەرايەتى نەبىن.

مهبهست له دەسهلاتى بههیز ئهوه نیه که یهکیک له دوو زلحیزبهکه یان بهرهیه که ، توانای سهرکوتکردنى ئهوانى تری ههبیّت! به لکوو بههیّزیی دەسه لات ئهوهیه که ئهو دەسه لاته توانای پاراستنی سهربهرزیی گهل و نیشتمانهکهی ههیه و پهرلهمان و دهزگا دەستوریی و یاساییهکان خاوهن دەسهلاتی راستهقینهن و کهس له سهروویانهوه نیه ، بهتایبهتیی سهروکی حیزبهکان!

ئايا له باشوري ولاتدا شتيكي لهو جوّرهمان ههيه؟ بيّگومان و به داخهوه وهلام به نيّگهتيڤه!.

وهك وتمان و ناشوكوريى بيّت! نهك ههر بهرهيهكى چهپ ، تهنانهت هيچ جوّره بهرهيهكمان نيه كه بتوانيّت ئهو دهسه لاّته بههيّزه له كوردستاندا دروستبكات!. دوو زلحیزبه که ش سالانیکه ههر یه که و له ناوچه یه کی باشوردا ئه و ده سه لاته یان دامه زراندووه ، به لام به داخه وه به هیزییه که یان ته نیا به سه ر جه ماوه ری ناوچه که ی خویاندا شکاوه ته وه!.

پارتی ناتوانیّت به ستروکتور و بیروبوّچوون و داخراویی و قوّرخکردنی دهسهلاّت بوّ بنهمالّه و سیاسهته عیّراقچیّتییهکانییهوه ، ببیّت به حیزبی بههیّزی جهماوهریی و نهم قوّناغی رزگاریی نیشتمانییه ببات بهریّوه ، نهگهر لهو قاوغهی نهیهته دهرهوه!.

گومان لهوهشدا نیه که یهکیهتی لهم رووهوه له پارتی کلّۆلتره ، بهلام گۆرانکارییهکهی ئهم دواییهی ناو یهکیهتی ، وهرچهرخانیّکه له ژیانی حیزبایهتی کلاسیکیی و خیّلهکیی و بنهمالهیی له کوردستاندا.

گۆرانكارىى بريتىه لە ئاللوگۆر و كەم و زيادبوون و ئاويتەبوونى ماتيرىال و يەكەكان و دياردەكان ، واتە كۆبوونەوەى ئەو چەندايەتىيانە ، شيوەيەكى نويى ماتيرياليك يان دياردەيەك دروستئەكەن كە ئەويش پيى ئەوتريت گۆرانكارىيە چۆنايەتىيەكان ، يان جۆرايەتىيەكان.

گۆرانكارىيەكەى ناو يەكيەتى ، بە ھەرچ شێوەيەك بێت ، لەپێناوى بەرژەوەند و ماڵ و سامان كۆكردنەوە ، دەسەڵات ، پلە و پايە ، ھەست بە بەشخوراويى ، بێزاريى و نارەزايى يان دڵسۆزيى ، ئەوانە گرنگ نين ، گرنگ ئەوەيە كە ئەو گۆرانكارىيە چەندايەتىيانە لەناو ئەو لايەنەدا ھەن. گرنگ ئەوەيە كەسانێك كە ساڵەھاى ساڵە شاگردن ، ئەمرۆ توانىيان بەرەو رووى وەستاكەيان بووەستن و داواى (بەشى) خۆيان بكەن!.

ئیمزاکۆکردنهوهی چهندان ئهندامی سهرکردایهتی له ناو حیزبیکی رۆژههلاتیی و دهسهلاتدار و داخراودا ، دژی سهرکردهی (خاوهن) حیزب! ئهوه خوّی له خوّیدا ههر تهنیا گوّرانکاریی نیه! به لکوو وهرچهرخانیکی گهورهیه له کلتور و کهلهپوری سیاسی و دهسهلاتداریی له تهواوی ناوچهکهدا!.

لەوانەيە ئەم شێوازى رادەربرپنەى ناو سەركردايەتى ينك سەرەتايەك بێت بۆ زنجيرەيەك گۆرانكاريى ، چ لەناو ينك خۆيدا ، چ لەناو لايەنەكانى تريشدا.

ئهم گۆرانكارىيە و ناونانى نەوشىروان مستەفا بە جىڭگرى سەرۆكى يىك ، زۆرى لەسەر وترا ، بەلام بە داخەوە زۆربەى ئەو بىرورايانەى لەم رووەوە وتران نەچوونە ناو خانەى لىككۆلىنەوە و شىكردنەوەى سىاسى و زانستىيەوە و زيادتر لە چوارچىوەى سۆز يان كىنەدا گىرسانەوە.

ئهگهر چی هیشتا نهوشیروان مسته فا له رووی فایل و دزیی و گهنده لییه وه له وانی تر باشتره که تا ئیستا ئاشکرا بوون! به لام له رووی سیاسی و میژووییه وه ، زور سه خته که بتوانیت ئه و لاپه رانه ی ژیانی سپی بکاته وه که به خوینی سه دان پیشمه رگه و کادیری حیزبی شیوعی ، پارتی ، حسك و پاسوك و ئه ندامانی کومه له ی ره نجده ران ، نه خشاندوویه تی!.

له هیچ به لْگهنامهیه کی ینك دا ناوی نهوشیروان دیار نیه که سهرکردایه تی شهریّك یان بهرهیه کی دژی به عس کردبیّت ، به لاّم دهیان به لْگه و نامیلکه و کتیّب ههن ، به کتیّبه کانی خوّشیه وه! باسی نهوه نه کهن که نهوشیروان (شوّره سواری) کوردکوژیی و شهری لایه نه کوردستانییه کان و بهره کانی پشتئاشان ، ناشقولْکه ، قهرناقاو ، بالیسان ،

شارباژیر و دهیان جینی تر بووه. دهیان روّلهی ئازا و پالهوانی سالهها سالهی خهباتی کوردایهتی به نامه و فهرمانی ئه و له شهر و پیکداداندا لهگه له یه کتردا تیاداچون!.

که عهبدولکهریم قاسم کوژرا ، خاوهنی دوو سهد و پهنجا فلس بوو. که ستالین مرد خاوهنی یه دانه روّبل نهبوو ، ههروهها ماو و کیم ئیل سوّنگ و دهیان دیکتاتوّری تر به و شیّوهیه ، به لاّم ئایا ته نیا دهستپاکیی ئابوری ههموو شتیّکه؟ ئه و سهرکردانه ی سهرهوه ههموویان له رووی ئابوری (شهخسییهوه) دهستپاک بوون ، به لاّم گهلان و ولاّته کانیان توشی گهوره ترین تراجیدیا کردووه! ستالین به رپرسه له کوشتنی چهندان میلیوّن ، نه ده هه هه له هاوولاتییانی خوّی! ته نانه تالی میزیه شیوعییه که ی خوّشی.

نهوشیروان قهسابی ههموو بیروباوه ریکی پیشکه و تنخوازانه بوو که لهناو ینك دا ههبوو که نهویش ته نیا ریکخراوه کهی کومه له بوو. ههر وه ک خوی به دلنیایی و شانازییه وه له کتیبه کانیدا باسینه کات ، ته نیا روزیک له روزان له ژیانیدا ناشنایه تی له گه لا مارکسیزم و پیشکه و تنخوازییدا نهبووه و نهوه ی که کردوویه تی له له ناوبردنی کومه له دا ، له سهر داوا و خواستی جه لال تاله بانیی بووه.

بۆ ئەوەى ئەم نوسىنەى منىش لە شۆوازە بۆلايەنىيى و زانستىيەكەى لانەدات ، ناچمە ناو قولايى كۆشەكانى ناو يەكىيەتىيەۋە ، ئەوە كارى ئەندامان و لايەنگرانى ينك خۆيانە ، بەلام ئۆمەش وەك ھاوولاتىيى و كەسانى رۆشنبىر ، چەپ و سىاسى ، بۆمان ھەيە كەم و زۆر لە دىاردە ھەمەجۆرەكانى ناو گەل و نىشتمانەكەمان بكۆلىنەوە ، بەتايبەتىيى ئەوەى كە پەيوەندىيى بە چارەنوسى گەلەوە ھەيە ، جگە لەوەش كە لايەنەكان ئامرازى سىاسى و بەرۆبەرايەتىن و كەم و زۆر بەرپرسى ئەم قۆناغەن و ئەبۆت ھەمىشە لەژۆر كۆنترۆلى جەماوەردابن.

بههێزبوونی حیزبێك له كوردستاندا به شێوهیه كی تهندروست ، نهك لهسهر حسابی سهركوتكردن و تۆقاندن ، حیزبێكه كه ئهم قۆناغه ی ئێستامان پێویستی پێی ههیه ، به لام ئهوه زیادتر له خهیالهوه نزیكه وهك له راستییهوه ، چونكه مێژووی چل سالٚی رابوردوو ، شاهیده كه دوو ده سهلاتداره كهی كوردستان ئهوه نین كه بهبێ خوێنرشتنی یهكتر ، ببن به ئامرازی بهرێوهبردنی موٚدێرن و سهردهمییانه و گهلهكهمان بهرهو ئاسوٚی هیوای ببهن.

لهبهرئهوه ئهمرو کاتی ئهوهیه که بهرهیه کی چهپی راسته قینه دروست ببیّت له و لایه ن و که سایه تیانه ی که بهرژهوه نده نه تهوهیی ، نیشتمانیی و چینایه تییه کانی (رووتهیه کی) کورد له سهروو ههموو بهرژهوه نده کانی ترهوه دابنیّن ، ته نیا بهرهیه کی له م جوّره ، ئه مروّ ئه توانیّت وه لامده رهوه ی پرسیاری دوو میلیوّن هاوولاّتیی بیّت که ته نیا جاریّك له ژیانیاندا ئیمزایه کیان له دل و دهرونه و ده رونه و کردووه ، ئه ویش بوّ ئازادیی و سهربه خوّیی کوردستانه که یان و به ختیاریی گهله که یانه ، نه که بو تاکتیك و موزایه ده ی سیاسی دوو زلحیزبه که!

بزوتنهوه ی چهپ له ههستانهوه و پهرهسندندایه ، لایهنه چهپهکانی گهلانی ئهمیّریکای لاتین به پیاداچوونهوه ی سهرچاوه و بنهما ئایدیوّلوّجیی و فهلسهفیی و ئابورییهکان و گوّرینی شیّوازی خهبات و تیّگهیشتنیان بوّ دیاردهکان ، وا له تهنیشت ئیمپریالیزمی ئهمیّریکاوه ، له چهند ولاّتیّکدا دهسهلاّتی سیاسییان گرتووه تهدهست ، دیارترینیان گوّرانکارییهکانی قیّنزویّلا و بهرازیله.

حیزب و حکومهت

بێگومان که ئهڵێین حیزبێکی بههێز ، ئهوا به مانا زانستییهکهی ، مهبهست له ئامرازێکی بهڕێوهبهرایهتی بههێزه ، واته حکومهت.

له دنیادا داب و نهریت وایه که ئهگهر حیزبیّك دهسه لاتی سیاسی بگریّته دهست ، ئهوا سهروّکی حیزب ئهبیّت به سهروّککوّهار یان سهروّکوهزیران ، به لام تهنیا لای کورد ئهو داب و نهریته نیه و حیزب پیروّزترین ئاوات و ئامانجه!.

عەلاوى سەرۆكوەزىرانى عىراقى خىللەكىى وەك سەرۆكوەزىرانى عىراق ئەچىت بۇ سلىمانىى. تالەبانىى ، نەوشىروان و كۆسرەت پىشوازىى لىنئەكەن! واتە پىلىكانەى سەركردايەتى يەكىيەتى! بەلام سەرۆكوەزىرانى سىلىمانىي وەك پاشكۆ و بە پلەى چوارەم لەو پىشوازىيەدا بەشدارئەبىت!.

ئەمە نەك ھەر سوكايەتىيە بە سەرۆكوەزىرانى سلىنمانىي ، تەنانەت سوكايەتىشە بە بەرپىوەبەرايەتىيەكە و وەزىرەكانىش! ئەمە وا پىشانئەدات كە عومەر فەتاح سەرۆكى موختارەكانى گەرەكەكانى سلىنمانىيە نەك وەزىران و كابىنە!

ئەبووايە يەكەم جار سەرۆكوەزيران پێشوازيى لە سەرۆكوەزيرانى عێراق بكردايە ، ئينجا دواى ئەو ، كەسانى حيزبيى لە دەرفەتێكى تردا چاويان بە عەلاوى بكەوتايه!.

ئەمرۆ دەسەلاتى سياسى و بەرپۆوەبەرايەتى لە باشورى ولاتدا ، پيۆويستى بە حيزبەكان ھەيە كە لەپشتىيەۋە بوەستن و پشتگيريى بكەن و پتەوى بكەن ، نەك بەرپۆوەبەرايەتىيەكە ببيت بە ئامرازيك بۆ پتەوكردنى دەسەلات و سامانى حيزبيك و دووان! حيزبى بەھيز ئەو حيزبەيە كە لە پشتى حكومەتيكى رەوا و تەندروست و جەماۋەرىيەۋە ئەبيت ، يان ئوپۆزيشونيكى بەھيز ئەبيت كە بەرامبەر بە ھەللە و كەموكورپيەكانى حكومەتەكە ئەۋەستيتەۋە ، نەك بە پيرچەوانەۋە و بۆ بەرژەۋەندى خۆى و سەركردايەتىيەكەى بە كورسى ، موچە ، پارچە زەۋى و مالنشينيى ، خۆى بە پەراۋىزى دەسەلاتەكەۋە ھەلبواسيت!.

كۆمەلگاى كوردستان له چەند سالى ئايندەدا گۆرانكارىيەكى زۆرى له ھەناودايە. شنەباى ئازاديى ، ديموكراتيى ،

بهرهوپیشچوون ، گۆړانکاریی و نویخوازیی ، سالانیکه هه لیکردووه و وا بهرهو شیّوازی گهردهلولیی ئهچیّت! ئهوهی زوو خوّی کوّنهکاتهوه و لهگه لا سهردهم ، پیشکهوتنی تیکنوّلوّجیا ، گلّولّه و پیشکهوتنی کوّمهلایهتیدا نهروات و خوّی لهگه لا دیموکراتییدا ئاشنانه کات ، ئهوا ئهم گهردهلوله له رهگدا هه لیئه کیشیّت ، یان وه ك زوّربه ی حیزبه کانی ئیّستا ، به ناو و قهواره زل ، به لام به ناوه روّك نهزوّك و بی بهرههم ئه میّننه وه!.